

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4043/2020
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Бојанић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Јован Калајџић, адвокат из ..., ради конституисања службености пролаза, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4050/19 од 20.12.2019. године, у седници већа одржаној 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4050/19 од 20.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 310/19 од 03.06.2019. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и у корист повласног добра кп.бр. .. из ЛН бр. .. КО ..., на послужном добру кп.бр. .. из ЛН бр. .. КО ..., конституише право службености пролаза колима и пешице, почев од улице ... од дет. тачке 5 (на тремеђи парцела кп.бр. .., кп.бр. .. и кп.бр. .. улица ...), према истоку до дет. тачке 2 у укупној површини од 2,92 м, која представља улазак на пут који се конституише, према северу до међне линије парцелом тужиоца кп.бр. .. – која се завршава на дет. тачкама 32 и 33, које на лицу места представљају улазну металну капију на кп.бр. .., а који пут се простире уз међну линију уз кп.бр. .. и кп.бр. .. у ширини од 3 метра, који је на скици вештачења обележен дет. тачкама 5, 8, 10, 17, 25, 39, 32, 33, 38, 24, 16, 7, 3 и 2, што је тужена дужна да призна и трпи да се ова службеност упише код РГЗ СКН Параћин. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 189.050,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4050/19 од 20.12.2019. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца у корист повласног добра кп.бр. .. из ЛН бр. .. КО ... на послужном добру кп.бр. .. из ЛН бр. .. КО ..., конституише право службености пролаза колима и пешице, почев од улице ... од дет. тачке 5 (на тремеђи парцела кп.бр. .., кп.бр. .. и кп.бр. .. улица ...), према истоку до дет. тачке 2 у укупној површини од 2,92 м, која

представља улазак на пут који се конституише, према северу до међне линије парцелом тужиоца кп.бр. .. – која се завршава на дет. тачкама 32 и 33, које на лицу места представљају улазну металну капију на кп.бр. .., а који пут се простире уз међну линију уз кп.бр. .. и кп.бр. .. у ширини од 3 метра, који је на скици вештачења обележен дет. тачкама 5, 8, 10, 17, 25, 39, 32, 33, 38, 24, 16, 7, 3 и 2, што је тужена дужна да призна и трпи да се ова службеност упише код РГЗ СКН Параћин. Другим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 283.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 394. став 1. тачка 3. и 4. ЗПП, јер је на основу члана 394. став 1. тачка 4. ЗПП, другостепени суд овлашћен да преиначи првостепену пресуду без отварања главне расправе ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је у листу непокретности број .. КО ..., уписана као корисник кп.бр. .. „... број ..“, и то породичне стамбене зграде, која се налази на тој парцели, а тужилац је у листу непокретности број .. КО ..., уписан као држалац кп. бр. .. „...“. Тужилац је од правног претходника тужене купио северозападни део кп. бр. .., површине 4 а. Кућни плац са стамбеним објектом тужиоца се налази иза плаца тужене, нема излаз на асфалтирану улицу, већ се до њега долази пролазом преко плаца тужене који почиње од асфалтиране улице са леве стране плаца тужене уз објекат суседног комишије и на лицу места је формиран као пут, са десне стране граничи се у целој дужини плацем тужене, па је у једном делу према њеном плацу и ограђен, а пролаз се завршава капијом тужиоца. Тужилац нема ниједан други пут за пролаз до своје парцеле, осим преко плаца тужене наведеним путем, који постоји 50 година. Према налазу и мишљењу судског вештака геометра, наведени пролаз према фактичком стању на лицу места према затеченим колотразима ни на једном месту није ужи од 3м, уз детаљне тачке фактичког стања пружања пута, а јасно и прецизно је означено пружање колотрага на наведеном путу од улице ..., па до плаца тужиоца, а приказана је и раздаљина од међне линије са кп. бр. .., која се налази лево од предметног пута и кп. бр. .. у власништву тужене, који се пружа лево одмах уз парцелу кп. бр. ... Службеност спорног пута у свом пружању не угрожава ни зграду која се налази са леве стране гледано од асфалтног пута на кп. бр. .., ни објекат на парцели тужене кп.бр. .. .

Првостепени суд је, полазећи од налаза и мишљења судског вештака геометра да конституисана службеност спорног пута у свом пружању не угрожава ни зграду која се налази са леве стране гледано од асфалтног пута на кп. бр. .., а ни објекат на

катастарској парцели тужене бр. ..., а имајући у виду да тужилац непосредно и преко правних претходника у наведеним мерама и границама користи пролаз више од 50 година, што је међу странкама неспорно, применом члана 49., 50. став 1. и члана 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право, имајући у виду да тужилац није тврдио, нити пружио доказе да је службеност у траженом обиму, у правцу пружања, мерама и границама стекао одржајем у смислу члана 54. Закона о основама својинскоправних односа, већ је тражио конституисање службености, сходно члану 53. истог закона у траженим мерама, границама и обиму, због чега је погрешан закључак првостепеног суда да се одлука о конституисању службености може засновати на налазу и мишљењу судског вештака геометра. Осим тога, тужилац није предлагао релевантне доказе, на основу којих би се могле утврдити његове нужне потребе у вези са захтевом за конституисање службености, правац пружања пута на начин који не угрожава имовину тужене и који најмање оштећује својинска права тужене, при чему током поступка није определио мере, границе и правац пружања службености у ширини од 2,5 м, како је тужиља признала током поступка.

По оцени Врховног касационог суда правилно је становиште другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева.

Одредбом члана 49. Закона о основама својинскоправних односа, ставом првим, прописано је да је стварна службеност право власника једне непокретности (повласно добро) да за потребе те непокретности врши одређене радње на непокретности другог власника (послужно добро), или да захтева од власника послужног добра да се уздржава од вршења одређених радњи које би иначе имао право вршити на својој непокретности, а ставом другим да се стварна службеност може установити на одређено време или за одређено доба године. Чланом 50. ставом 1. истог закона прописано је да се стварна службеност врши на начин којим се најмање оптерећује послужно добро, а чланом 53. ставом 1. да одлуком суда или другог државног органа стварна службеност установљава се када власник повласног добра у целини или делимично не може користити то добро без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеним законом.

Установљавање права стварне службености пролаза дозвољено је само изузетно, када се повласно добро на други начин или без несразмерно великих трошкова не може користити. Право службености уопште, а и право службености пролаза, представља оптерећење и ограничење права својине власника послужног добра, па се према начелу рестрикције код заснивања и вршења права службености полази од неопходних потреба за коришћење повласног добра.

Полазећи од наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да у овом случају одлука о основаности тужбеног захтева не може бити заснована на налазу и мишљењу судског вештака геометра утврђивањем правца пружања колотрага, на основу чега је тужилац уредио захтев у односу на ширину пролаза преко парцеле тужене. Наиме, имајући у виду да се у овом случају ради о конституисању службености пролаза тужиоца на послужном добру тужене, у ком случају је било потребно утврдити нужне и неопходне потребе тужиоца за конституисање тражене службености, као и да ли је тај пролаз најпогоднији и да ли се на тај начин најмање

оптерећује послужно добро, сходно начелу рестрикције у вршењу стварне службености пролаза, садржане у одредбама члана 50. став 1. и члана 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа. Тужилац у току поступка у смислу члана 231. ЗПП није пружио доказе на околност да су се у овом случају стекли услови за конституисање службености на начин како је то тужбом тражено, због чега су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права. Без утицаја су наводи ревизије да је нејасна одлука другостепеног суда о одбијању тужбеног захтева за конституисање службености на начин како је то тужена признала, имајући у виду да постављени тужбени захтев за конституисање службености не садржи мере и границе, као и правац пружања службености у ширини од 2,5м, како је тужена признала у току поступка.

Осталим наводима ревизије се оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**